

PRO BONO

NOVÁ KONCEPCIA VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

UIC ČARNOGURSKÝ

SLOVENSKO - BRATISLAVA | TALIANSKO - BRESCIA

UIC ČARNOGURSKÝ

Slovensko

Jelenia 4, PO Box 21

814 99 Bratislava 1

Slovensko

Tel.: +421-2-57201717, Fax: +421-2-57201777

<http://www.ulclegal.com/>, skype: ulcbratislava

email: office@ulclegal.com

UIC ČARNOGURSKÝ

Taliansko

Via Val Giudicarie 4

25 123 Brescia

Taliansko

Tel/Fax: +39-030-307 313

email: cambalova@ulclegal.com

ŠP
E
C
I
Á
L

April/2006

A EUROPEAN ORGANIZATION OF ATTORNEYS EWIV

NOVÁ KONCEPCIA VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Verejné obstarávanie reprezentuje v Európskej únii viac ako 750 miliárd EUR ročne čo je 11% celkového HDP EÚ. Ide hlavne o sektory: stavebníctvo, finančné služby, právne služby, remeselné služby, dodávka produktov a pod. Verejné obstarávanie sa pritom v členských štátoch EÚ riadi národnou legislatívou jednotlivých členských štátov, do ktorej boli inkorporované smernice EÚ regulujúce verejné obstarávanie. V Slovenskej republike je od **1. februára 2006** účinná nová úprava verejného obstarávania, ktorej základným predpisom je **zákon č. 25/2006 Z. z. zákon o verejnom obstarávaní**. Nový zákon priniesol viaceré zmeny, ktorými sme sa za Vás zaoberali. Na nasledujúcich stranách **Vás oboznámime s najdôležitejšími zmenami v zákone.**

K najdôležitejším zmenám, ktoré priniesla nová právna úprava, patria:

- Nové finančné limity
- Elektronická komunikácia
- E - aukcia
- Dynamický nákupný systém
- Súťažný dialóg ako nová metóda verejného obstarávania
- Koncesná zmluva ako východisko projektov verejno-súkromného partnerstva (PPP)
- Spresnenie podmienok účasti a vyhodnocovania ponúk
- Rozlišovanie medzi verejným obstarávateľom a obstarávateľom, záujemcom a uchádzačom
- Nové požiadavky na osobné, hospodárske a finančné postavenie uchádzačov a ich odbornú a technickú spôsobilosť

Najdôležitejšie novinky v zákone č. 25/2006 Z. z.

PÔSOBNOSŤ ZÁKONA O VEREJNOM OBSTARÁVANÍ

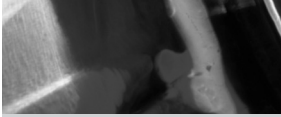
Pozitívne vymedzená pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní

Zákon upravuje (1) verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, (2) koncesie na stavebné práce, (3) súťaž návrhov, (4) správu vo verejnom obstarávaní.

Negatívne vymedzená pôsobnosť zákona o verejnom obstarávaní

Okruh činností, na ktoré sa zákon nevzťahuje a pre ktoré preto neplatia pravidlá verejného obstarávania, je pomerne široký a kompletne ho vymenováva **§ 1 ods. 2** zákona. Zákon sa nevzťahuje napríklad na zákazku, ak hlavným účelom zákazky je, aby verejný obstarávateľ mohol poskytovať alebo využívať verejné **elektronické komunikačné siete**, využívať alebo poskytovať verejnosti jednu alebo viacero elektronických komunikačných služieb, zákazku, ktorej predmet tvoria **utajo-**

vané skutočnosti stupňa utajenia Prísne tajné alebo Tajné, ak sa pri jej plnení musia použiť osobitné bezpečnostné opatrenia na základe zákona alebo rozhodnutí príslušných správnych orgánov alebo ak si to vyžaduje ochrana základných záujmov Slovenskej republiky, zákazku zadávanú verejným obstarávateľom **na úseku obrany v súlade so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva**, ak jej predmet súvisí s výrobou strelných zbraní, streliva a bojového materiálu alebo s obchodovaním s nimi, či na **rozhodcovské konanie a zmierovacie konanie, nadobúdanie alebo nájom nehnuteľností** a s tým súvisiacich práv okrem finančných služieb, ktoré s tým súvisia a podobne.

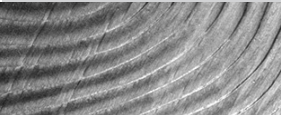
PRINCÍPY VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Zákon kladie na priebeh procesu verejného obstarávania a okolnosti s ním spojené určité všeobecné požiadavky, ktoré možno nazvať princípmi či zásadami. Patria k nim najmä (1) princíp rovnakého zaobchádzania, (2) princíp nediskriminácie, (3) princíp transparentnosti a (4) princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Princíp rovnakého zaobchádzania a princíp nediskriminácie

Princíp rovnakého zaobchádzania ukladá verejnému obstarávateľovi a obstarávateľovi povinnosť uplatňovať voči uchádzačom a záujemcom z členských štátov rovnako výhodné podmienky pri zadávaní zákaziek ako tie, ktoré sa uplatnia voči uchádzačom a záujemcom z tretích krajín pri vykonávaní Dohody o vládnom obstarávaní. **Princíp nediskriminácie v širšom zmysle** kladie na verejného obstarávateľa a obstará-

vateľa vysoké nároky, ktoré vyplývajú z povinnosti posudzovať ponuku len podľa objektívnych kritérií a vyhýbať sa akémukoľvek diskriminačnému konaniu. S týmto princípom súvisia i tie ustanovenia zákona, ktoré umožňujú používanie elektronických prostriedkov bez nutnosti použitia elektronického podpisu. **V užšom zmysle** sa princíp nediskriminácie uplatňuje i vtedy, ak verejný obstarávateľ udelí inej osobe osobitné právo alebo výlučné právo na poskytovanie služieb vykonávaných vo verejnom záujme. V tomto prípade je verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ povinný zmluvne si vyhradiť, že táto osoba dodrží princíp nediskriminácie z hľadiska štátnej príslušnosti, ak zadáva zákazku na dodanie tovaru tretej osobe.

SUBJEKTY VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

Kým podľa starého zákona sme poznali len pojem verejný obstarávateľ ako povinný subjekt podľa zákona, nový zákon už rozlišuje (1) verejného obstarávateľa a (2) obstarávateľa, pričom presne vymedzuje, v ktorých prípadoch sú povinní verejný obstarávateľ a obstarávateľ postupovať podľa zákona a verejne obstarávať.

Diferenciácia pojmov verejný obstarávateľ a obstarávateľ

Verejný obstarávateľ

Verejným obstarávateľom je podľa zákona subjekt pôsobiaci v oblasti tzv. **klasického obstarávania**, teda (1) SR zastúpená svojimi orgánmi, (2) obec, (3) VÚC, (4) právnická osoba založená alebo zriadená na osobitný účel plnenia potrieb vo všeobecnom záujme, ktoré nemajú priemyselný ani komerčný charakter a je pritom (a) úplne alebo sčasti financovaná verejným obstarávateľom, alebo (b) je kontrolovaná verejným obstarávateľom, respektíve (c) verejný obstarávateľ vymenúva ale-

bo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho alebo kontrolného orgánu. Verejným obstarávateľom je tiež (5) združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden z verejných obstarávateľov vyššie uvedených v písmenách 1 - 4. Verejný obstarávateľ je zo zákona povinný obstarávať vždy.

Obstarávateľ je buď verejný obstarávateľ, alebo právnická osoba, v ktorej má verejný obstarávateľ rozhodujúci vplyv, prípadne právnická osoba vykonávajúca svoju činnosť na základe osobitných alebo výlučných práv za predpokladu, že tieto subjekty vykonávajú aspoň jednu z činností taxatívne uvedených v zákone v § 8 odsek 3 až 9 (napríklad činnosti v oblasti energetiky a tepelnej energie, vŕod, dopravy, poštových služieb a podobne). Obstarávateľmi sa tak stávajú subjekty, ktoré majú predovšetkým **charakter tzv. prirodzeného monopolu**. **Osobitným alebo výlučným právom** sa pritom rozumie právo

Obstarávateľ

vyplývajúce zo zákona, rozhodnutia súdu alebo z rozhodnutia správneho orgánu (napríklad z licencie či koncesie), ktorého výsledkom je obmedzenie výkonu činností uvedených v § 8 odsek 3 až 9 zákona na jednu osobu alebo viac osôb alebo ktoré podstatným spôsobom ovplyvňuje možnosť vykonávať takéto činnosti inými osobami.

Záujemca a uchádzač vo verejnom obstarávaní

Na "druhej strane" voči verejnemu obstarávateľovi či obstarávateľovi stojí subjekt, spravidla podnikateľského charakteru, ktorý sprostredkováva obstarávateľovi či obstarávateľovi svoju ponuku tovarov, služieb či prác. Nová právna úprava pojmovovo rozlišuje medzi záujemcom a uchádzačom o účasť na procese verejného obstarávania. Za **zájemcu** je na účely zákona považovaná fyzická osoba, právnická osoba alebo skupina takýchto osôb, ktorá na trhu dodáva tovar, uskutočňuje stavebné práce alebo poskytuje službu a **má záujem** o účasť v užšej súťaži, v rokovacom konaní alebo v súťažnom dialógu, alebo si vo verejnej súťaži prevzala súťažné podklady. **Uchádzačom** sa záujemca stáva až **predložením ponuky**, pričom aj uchádzačom môže byť ako fyzická osoba, tak i právnická osoba alebo skupina takýchto osôb, ktorá na trhu dodáva tovar, uskutočňuje stavebné práce alebo poskytuje službu a predložila ponuku.

Verejného obstarávania sa možno zúčastniť individuálne, rovnako sa ho však môže zúčastniť i **skupina dodávateľov**. Verejný obstarávateľ ani obstarávateľ pritom od takejto skupiny nesmie vyžadovať, aby jej subjekty navzájom vytvorili akékoľvek právne vzťahy skôr, než do predloženia ponuky. Na druhej strane však od nich môže vyžadovať vytvorenie právnych vzťahov v prípade, ak ponuka skupiny dodávateľov už bola prijatá a vytvorenie právnych vzťahov je potrebné z dôvodu riadneho plnenia zmluvy.

Zákon kladie na uchádzača v procese verejného obstarávania **prísne nároky týkajúce sa jeho osobného, finančného a ekonomického postavenia a technickej a odbornej spôsobilosti**. Pre skupinu dodávateľov pritom platí, že **preukazuje splnenie podmienok** účasti vo verejnom obstarávaní týkajúcich sa **osobného postavenia** za každého člena skupiny **osobitne** a splnenie podmienok účasti vo verejnom obstarávaní týkajúce sa **finančného a ekonomického postavenia a technickej alebo odbornej spôsobilosti** preukazuje **spoločne**.

S ohľadom na **osobné postavenie** uchádzačov sa môže verejného obstarávania zúčastniť len ten, kto spĺňa tieto podmienky účasti týkajúce sa osobného postavenia, a teda: (1) nebol on ani jeho štatutárny orgán, ani člen štatutárneho orgánu právoplatne odsúdený za trestný čin korupcie, za trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností, za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti alebo za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny, (2) nebol on ani jeho štatutárny orgán, ani člen štatutárneho orgánu právoplatne odsúdený za trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s podnikaním, (3) nie je voči nemu vedené konkurzné konanie, nie je v konkurze, v likvidácii ani nebol proti nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, (4) nemá evidované nedoplatky poisťného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré sa vymáhajú výkonom rozhodnutia, (5) nemá evidované daňové nedoplatky, ktoré sa vymáhajú výkonom rozhodnutia, (6) je oprávnený dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu, (7) neporušil v predchádzajúcich piatich rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania podľa osobitného predpisu, (8) nedopustil sa závažného porušenia odborných povinností v predchádzajúcich piatich rokoch, ktoré vie vere-

Záujemca a uchádzač vo verejnom obstarávaní

Skupina dodávateľov vo verejnom obstarávaní

Osobné postavenie uchádzačov

Finančné a ekonomické postavenie uchádzačov

iný obstarávateľ a obstarávateľ preukázať. Splnenie týchto podmienok sa preukazuje príslušnými dokladmi, ktoré sú uvedené v zákone.

Finančné a ekonomické postavenie možno preukázať spravidla prostredníctvom (1) vyjadrenia banky alebo pobočky zahraničnej banky, ktorým môže byť prísľub banky alebo pobočky zahraničnej banky o poskytnutí úveru, (2) potvrdenia o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania alebo potvrdenia o poistení zodpovednosti za škodu podnikateľa, ak sa takéto poistenie vyžaduje, (3) súvahy alebo výkazu o majetku a záväzkoch alebo údajmi z nich alebo (4) prehľadu o celkovom obrate alebo prehľadu o dosiahnutom obrate v oblasti, ktorej sa predmet zákazky týka, najviac za posledné tri hospodárske roky, za ktoré sú dostupné v závislosti od vzniku alebo začatia prevádzkovania činnosti. Uchádzač alebo záujemca môže na preukázanie finančného a ekonomického postavenia využiť finančné zdroje inej osoby bez ohľadu na ich právny vzťah, ktoré bude mať k dispozícii na plnenie zmluvy. V takomto prípade predloží verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi doklad preukazujúci túto skutočnosť, ktorým môže byť prísľub tejto osoby. Platí tiež, že ak uchádzač alebo záujemca nedokáže z objektívnych dôvodov preukázať finančné a ekonomické postavenie určeným dokladom, verejný obstarávateľ a obstarávateľ môže uznať aj iný doklad, ktorým sa preukazuje finančné a ekonomické postavenie.

Technická a odborná spôsobilosť uchádzačov

Čo sa týka **technickej alebo odbornej spôsobilosti**, túto možno preukázať dokladom alebo dokladmi podľa druhu, množstva, dôležitosti alebo využitia dodávky tovaru, stavebných prác alebo služieb. Spravidla možno použiť **zoznam dodávok tovaru alebo poskytnutých služieb za predchádzajúce tri roky** s uvedením cien, lehôt dodania a odberateľov, pričom ak bol odberateľom verejný obstarávateľ, dôkaz o plnení potvrdí iný verejný obstarávateľ a ak bola odberateľom iná osoba ako verejný

obstarávateľ, dôkaz o plnení potvrdí odberateľ, prípadne sa za dôkaz uzná i vyhlásenie uchádzača alebo záujemcu o ich dodaní. Technickú a odbornú spôsobilosť možno preukázať i **zoznamom stavebných prác uskutočnených za predchádzajúcich päť rokov** doplneným potvrdeniami o uspokojivom vykonaní stavebných prác s uvedením cien, miest a lehôt uskutočnenia prác a zhodnotenia uskutočnených prác podľa obchodných podmienok. I v tomto prípade platí, že ak bol odberateľom verejný obstarávateľ, dôkaz o plnení potvrdí iný verejný obstarávateľ a ak bola odberateľom iná osoba ako verejný obstarávateľ, dôkaz o plnení potvrdí odberateľ a ak to nie je možné, uznať možno i vyhlásenie uchádzača alebo záujemcu o ich uskutočnení. Preukazovať spôsobilosť možno i **údajmi o technikoch alebo technických orgánoch**, tých, ktorí sú zodpovední za kontrolu kvality bez ohľadu na to, v akom zmluvnom vzťahu sú k uchádzačovi alebo záujemcovi a ak ide o zákazku na stavebné práce, tých, na ktorých sa môže uchádzač alebo záujemca obrátiť so žiadosťou o vykonanie týchto prác. Ak ide o dodanie tovaru alebo poskytnutie služby, preukázať vyžadované skutočnosti možno i **opisom technického vybavenia** a opatrení použitých uchádzačom alebo záujemcom na zabezpečenie kvality a jeho študijných a výskumných zariadení a ak ide o zložité výrobky, ktoré sa majú dodať, alebo výrobky určené na osobitné účely, preukazovať možno i **kontrolou výrobných kapacít** uchádzača alebo záujemcu vykonanou verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom alebo v jeho mene príslušným orgánom v krajine sídla uchádzača alebo záujemcu a so súhlasom tohto orgánu. Ak ide o zložité služby alebo služby určené na osobitné účely, preukazovať možno **kontrolou technickej spôsobilosti** uchádzača alebo záujemcu poskytujúceho služby vykonanou verejným obstarávateľom alebo obstarávateľom alebo v jeho mene príslušným orgánom v krajine sídla uchádzača alebo záujemcu a so súhlasom tohto orgánu a ak je to

potrebné, i kontrolou študijných a výskumných prostriedkov, ktoré sú k dispozícii, a kvality používaných kontrolných opatrení. K ďalším údajom, ktoré možno vyžadovať, patria údaje o vzdelaní a odbornej praxi alebo o odbornej kvalifikácii riadiacich zamestnancov, osobitne osôb zodpovedných za riadenie stavebných prác alebo za poskytnutie služby, uvedenie opatrení environmentálneho manažérstva, údaje o priemernom ročnom počte zamestnancov a o počte riadiacich zamestnancov za predchádzajúce tri roky v prípade stavebných prác, údaje o strojom a technickom vybavení, uvedenie podielu plnenia zo zmluvy, ktorý má uchádzač alebo záujemca poskytujúci službu v úmysle zabezpečiť subdodávateľom, vzorky, opisy, fotografie, vyhlásenia zhody, certifikáty a podobne.

Zákon podnikateľom umožňuje, aby sa v prípade, že už raz preukázali spôsobilosť na uzavieranie zmlúv alebo rámcových dohôd vo verejnom obstarávaní, požiadať o zapísanie do zoznamu podnikateľov, ktorý vedie Úrad pre verejné obstarávanie. Zapísanie v zozname prináša tú výhodu, že oprávňuje podnikateľa preukázať vo verejnom obstarávaní splnenie podmienok účasti týkajúce sa osobného postavenia len na základe potvrdenia úradu. Zoznam podnikateľov je verejne prístupný zoznam, do ktorého môže každý nazrieť a robiť si z neho výpisy, pričom ÚVO ho zverejňuje na svojej internetovej stránke. Údaje zapísané v zozname sú účinné voči každému verejnemu obstarávateľovi a obstarávateľovi a nie je potrebné ich v postupoch verejného obstarávania overovať. Zápis do zoznamu sa vykonáva s platnosťou na jeden rok.

Zapísanie do zoznamu podnikateľov

ZÁKAZKA A JEJ FINANČNÉ LIMITY

Pojem zákazky a kategorizácia zákazok

Získanie zákazky, ktorá je predmetom verejného obstarávania, je súčasne hlavným cieľom verejného obstarávania, na základe ktorého sa podnikatelia súťažne zúčastňujú a predkladajú svoje ponuky. Pojem **zákazka** zákon vymedzuje ako zmluvu s peňažným plnením, uzavretú medzi jedným alebo viacerými obstarávateľmi na jednej strane a jedným alebo viacerými úspešnými uchádzačmi na strane druhej, ktorej predmetom je dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác alebo poskytnutie služby. Z **vecného hľadiska** teda možno rozlišovať (1) zákazky na dodanie tovaru, (2) zákazky na uskutočnenie stavebných prác a (3) zákazky na poskytnutie služby. Z **hľadiska finančného** (pozri tabuľku č. (1)) rozlišujeme zákazky na: (1) nadlimitné, (2) podlimitné, (3) podprahové a (4) zákazky s nízkou hodnotou.

Hodnota zákazky určuje predovšetkým to, ktorými postupmi podľa zákona sa bude verejný obstarávateľ či obstarávateľ riadiť. S ohľadom na finančné limity pritom platí, že kým verejný obstarávateľ je povinný obstarávať ustavične, **povinnosť verejne obstarávať viaže obstarávateľa len v prípade nadlimitných zákaziek**.

Výška jednotlivých druhov zákaziek sa má v dohľadnej dobe novelizovať, keďže niekoľko dní po schválení zákona bola na základe **nariadenia Komisie (ES) č. 2083/2005** prijatá nová európska norma, ktorá výšku limitov mení. Nariadenie Komisie je účinné od **1. februára 2006** a limity v ňom stanovené sú v tabuľke č. 1 označené v zátvorke *kurzívou*.

Tabuľka č. 1

Očakávané zmeny v oblasti finančných limitov

Finančné limity

Obstarávateľ	Zákazky s nízkymi hodnotami	Podprahové zákazky	Podlimitné zákazky	Nadlimitné zákazky
Tovar	Nižšia ako 1 000 000 Sk	Rovnaká alebo vyššia ako 1 000 000 Sk a súčasne nižšia ako 2 000 000 Sk	Rovné alebo vyššie ako 2 000 000 Sk a súčasne nižšie ako 154 000 EUR, prípadne 236 000 EUR (pozri § 4 ods. 3)	Rovné alebo vyššie ako 236 000 EUR ⁱ (211 000 EUR)* resp. 154 000 EUR ⁱⁱ (137 000 EUR)
Služba	Nižšia ako 1 000 000 Sk	Rovnaká alebo vyššia ako 1 000 000 Sk a súčasne nižšia ako 2 000 000 Sk	Rovné alebo vyššie ako 2 000 000 Sk a súčasne nižšie ako 154 000 EUR, prípadne 236 000 EUR (pozri § 4 ods. 3)	Rovné alebo vyššie ako 154 000 EUR ⁱⁱⁱ (137 000 EUR) resp. 236 000 EUR ^{iv} (211 000 EUR)
Stavebné práce	Nižšia ako 4 000 000 Sk	Rovnaká alebo vyššia ako 4 000 000 Sk a súčasne nižšia ako 12 000 000 Sk	Rovné alebo vyššie ako 12 000 000 Sk a súčasne nižšie ako 5 923 000 EUR	Rovné alebo vyššie ako 5 923 000 EUR (5 278 000 EUR)

Obstarávateľ	Zákazky s nízkymi hodnotami	Podprahové zákazky	Podlimitné zákazky	Nadlimitné zákazky
Tovar				Rovné alebo vyššie ako 473 000 EUR (422 000 EUR)
Služba				Rovné alebo vyššie ako 473 000 EUR (422 000 EUR)
Stavebné práce				Rovné alebo vyššie ako 5 923 000 EUR (5 278 000 EUR)

* Limity ustanovené v Nariadení Komisie sú v tabuľke č. 1 označené v zátvorke *kurzívou*.

(i) ak zákazku na dodanie tovaru zadáva verejný obstarávateľ, pričom pre verejného obstarávateľa na úseku obrany platí limit len vtedy, ak ide o zákazku na dodanie tovaru neuvedeného v prílohe č. 4 (zoznam tovarov na úseku obrany)

(ii) ak zákazku na dodanie tovaru zadáva verejný obstarávateľ, ktorým je Slovenská republika, pričom pre verejného obstarávateľa na úseku obrany platí limit len vtedy, ak ide o zákazku na dodanie tovaru uvedeného v prílohe č. 4 (zoznam tovarov na úseku obrany)

(iii) ak zákazku na poskytnutie služby

zadáva verejný obstarávateľ, ktorým je Slovenská republika a nejde súčasne o zákazku na poskytnutie služby ohľadom výskumných a vývojových služieb, telekomunikačných služieb podľa spoločného slovníka obstarávania zodpovedajúcich kódom CPC 7524, 7525, 7526 a neprioritných služieb uvedených v prílohe č. 3

(iv) ak verejný obstarávateľ zadáva zákazku na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služby ohľadom výskumných a vývojových služieb, telekomunikačných služieb podľa spoločného slovníka obstarávania zodpovedajúcich kódom CPC 7524, 7525, 7526 a neprioritných služieb uvedených v prílohe č. 3

Z verejného obstarávania podľa súčasnej právnej úpravy **vypadol pojem metóda verejného obstarávania** a zákon rozoznáva len postupy vo verejnom obstarávaní, pričom pôvodnú klasifikáciu metód na verejnú súťaž, užšiu súťaž, rokovacie konanie so zverejnením, rokovacie konanie bez zverejnenia a súťaž návrhov nový zákon zamieňa za **štyri základné postupy vo verejnom obstarávaní: (1) verejnú súťaž, (2) užšiu súťaž, (3) rokovacie konania a (4) súťažný dialóg. Súťaž návrhov**, ktorej primárnym cieľom nie je ako v prípade štyroch tu spomenutých postupov verejného obstarávania uzavrieť zmluvu, ktorej predmetom je dodanie zákazky, ale cieľom je získať novú ideu, návrh riešenia vytýčeného problému, **je v zákone vymedzená osobitne**. Kým verejnú súťaž a užšiu súťaž pritom možno použiť kedykoľvek, k rokovacím konaniam umožňuje zákon pristúpiť až v prípade, že je splnená jedna zo zákonných podmienok, ktoré spomíname nižšie.

Zákon súčasne odlišuje na základe finančných limitov prípady, kedy ide o **(1) zadávanie nadlimitných zákaziek verejným obstarávateľom, (2) zadávanie nadlimitných zákaziek obstarávateľom, (3) zadávanie podlimitných zákaziek verejným obstarávateľom, (4) zadávanie podprahových zákaziek verejným obstarávateľom a (5) zadávanie zákaziek s nízkymi hodnotami verejným obstarávateľom. Najstriktnejšie a najpodrobnejšie sú potom jednotlivé postupy vo verejnom obstarávaní určené verejnému obstarávateľovi a obstarávateľovi v prípade nadlimitných zákaziek**, a postupne, smerom k zákazkám s nízkymi hodnotami škála povinností verejného obstarávateľa a striktnosť právnej úpravy klesá. V ďalšom texte sa v prípade postupov vo verejnom obstarávaní zameriame najmä na najstriktnejšie podmienky, teda právnu úpravu postupov v prípade nadlimitných zákaziek.

Verejná súťaž a užšia súťaž

Ako sme už spomenuli, zákonodarca ponechal v platnosti postup verejnej súťaže, užšej súťaže a rokovacích konaní. **Verejná súťaž je najuniverzálnejšou a najčastejšie používanou obstarávacou metódou**, ktorá je po splnení podmienok osobného statusu, ekonomického a finančného statusu a technickej a odbornej spôsobilosti prístupná každému uchádzačovi. Počet subjektov, ktoré sa môžu uchádzať o pridelenie zákazky, je neobmedzený a obmedziť ho nemožno ani v súťažných podmienkach.

V prípade **užšej súťaže** už zákon verejnému obstarávateľovi umožňuje, aby pre špecifický predmet zákazky obmedzil počet záujemcov, a to **najmenej na 5 a najviac na 20**. V užšej súťaži môže verejný obstarávateľ, ak sa nedosiahol určený minimálny počet, vyzvať na predkladanie ponúk **aj nižší počet záujemcov**, ktorí spĺňajú podmienky účasti a minimálnu úroveň spôsobilosti. Obmedzenie však vždy musí ešte umožňovať hospodársku súťaž, teda nesmie hospodárskej súťaži brániť, pričom platí, že minimálny počet záujemcov stanovený na 5 nemožno znížiť.

Rokovacie konania

Platí, že verejný obstarávateľ má prednostne na uzavretie zmluvy použiť postup verejnej súťaže alebo užšej súťaže. Rokovacie konanie je špecifickou metódou obstarávania. Realizovať ho pritom možno so zverejnením a bez zverejnenia, predovšetkým však, postup rokovacích konaní, či už so zverejnením alebo bez zverejnenia, má byť **vynimočný** a použiť ho možno len v prípade, ak je splnená niektorá zo zákonných podmienok.

K **rokovaciemu konaniu so zverejnením** môže verejný obstarávateľ pristúpiť len vtedy, ak bola **splnená**

Verejná súťaž

Užšia súťaž

Rokovacie konanie so zverejnením

Postupy vo verejnom obstarávaní klasifikované na základe finančných limitov

aspoň 1 zo zákonných podmienok, a to: (1) v predchádzajúcej verejnej súťaži, v užšej súťaži alebo v súťažnom dialógu boli všetky ponuky neregulárne alebo inak neprijateľné a za predpokladu, že sa pôvodné zmluvné podmienky podstatne nezmenia, (2) povaha dodávok tovaru, stavebných prác alebo poskytovaných služieb alebo riziká s nimi spojené výnimočne neumožňujú určiť požiadavky na spôsob určenia ceny, (3) požiadavky na služby, najmä finančné služby, nemožno určiť dostatočne presne, aby sa mohla použiť verejná súťaž alebo užšia súťaž alebo (4) stavebné práce sa uskutočnia len na výskum, testovanie alebo vývoj, a nie na vytváranie zisku ani na krytie nákladov na výskum a vývoj. I v prípade rokovacích konaní so zverejnením je verejnému obstarávateľovi a obstarávateľovi umožnené, aby obmedzil počet záujemcov, ktorých vyzve na predloženie ponuky, **najmenej však na troch**. Ak by sa nedosiahol určený minimálny počet záujemcov, možno vyzvať na predloženie ponuky aj nižší počet záujemcov, ktorí spĺňajú podmienky účasti a minimálnu úroveň spôsobilosti, a to až na hranicu troch uchádzačov.

Rokovacie konanie bez zverejnenia

Rokovacie konanie bez zverejnenia prebieha tak, že verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ **vyzve na rokovanie jedného alebo viacerých záujemcov v závislosti od druhu podmienky**, na základe ktorej sa k rokovaciemu konaniu bez zverejnenia pristúpilo a **ďalej s takými záujemcami rokuje o podmienkach zákazky**, najmä o technických, administratívnych a finančných podmienkach. Rokovacie konanie bez zverejnenia môže verejný obstarávateľ **použiť len vtedy, ak je splnená aspoň 1 z týchto podmienok: (1) v predchádzajúcej verejnej súťaži alebo v užšej súťaži nebola predložená ani jedna ponuka alebo ani jedna z predložených ponúk nevyhovuje požiadavkám určeným verejným obstarávateľom na predmet zákazky, alebo nebola predložená žiadna žiadosť o účasť v predchádzajúcej verejnej súťaži**

alebo v užšej súťaži a za predpokladu, že pôvodné podmienky zadávania zákazky sa podstatne nezmenia, (2) tovar, stavebné práce alebo služby z technických dôvodov, umeleckých dôvodov alebo z dôvodov vyplývajúcich z výhradných práv môže poskytnúť len určitý dodávateľ, (3) zákazka sa zadáva z dôvodu **mimoriadnej udalosti** nespôsobenej verejným obstarávateľom, ktorú nemohol predvídať, a vzhľadom na vzniknutú **časovú tieseň** nemožno uskutočniť verejnú súťaž, užšiu súťaž ani rokovacie konanie so zverejnením, (4) požadované výrobky sa vyrábajú výlučne na výskumné, experimentálne, študijné alebo vývojové účely, (5) ide o dodávku doplňujúceho tovaru od pôvodného dodávateľa určeného na čiastočné nahradenie obvyklého tovaru alebo zariadenia alebo na rozšírenie už dodaného tovaru alebo zariadenia, ak by zmena dodávateľa nútila verejného obstarávateľa získavať materiál rozdielnych technických charakteristík, ktorý by spôsoboval nezlučiteľnosť alebo neprimerané technické ťažkosti v prevádzke alebo v údržbe, (6) ide o obstaranie tovaru, ktorého ceny sú kótované na komoditnej burze, (7) ide o obstaranie tovaru ponúkaného **za obzvlášť výhodných podmienok** od dodávateľa, ktorý končí podnikanie, od likvidátora, od správcu alebo od exekútora, (8) ide o uchádzača, ktorého návrh vyhodnotila porota ako víťazný alebo jeden z víťazných v súťaži návrhov, (9) ide o doplňujúce stavebné práce alebo služby nezahnuté do pôvodnej zmluvy, ktorých potreba vyplynula dodatočne z nepredvídateľných okolností, a zákazka sa zadáva pôvodnému dodávateľovi a predpokladaná hodnota stavebných prác alebo služieb nepresiahne 50% hodnoty pôvodnej zmluvy, ak doplňujúce stavebné práce alebo služby: (a) nie sú technicky alebo ekonomicky oddeliteľné od pôvodného plnenia zmluvy bez toho, aby to verejnému obstarávateľovi nespôsobilo neprimerané ťažkosti, alebo (b) sú technicky alebo ekonomicky oddeliteľné od pôvodného plnenia zmluvy, ale sú

nevyhnutné na ďalšie plnenie podľa pôvodnej zmluvy, (10) ide o nové stavebné práce alebo služby spochívajúce v opakovaní rovnakých alebo porovnateľných stavebných prác alebo služieb realizovaných pôvodným dodávateľom za predpokladu, že (a) sú v súlade so základným projektom a pôvodná zákazka bola zadávaná na základe verejnej súťaže alebo užšej súťaže a (b) informácia o zadávaní zákazky rokovacím konaním bez zverejnenia bola už súčasťou oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania pri zadávaní pôvodnej zákazky a (c) opakovaná zákazka sa zadáva do troch rokov od uzavretia pôvodnej zmluvy.

Súťažný dialóg

Súťažný dialóg ako nový prvok verejného obstarávania

Súťažný dialóg je vo verejnom obstarávaní úplne novým prvkom. Jeho použitie je určené pre **obzvlášť zložené projekty**, pri ktorých verejný obstarávateľ vopred nevie, aké najlepšie technické, finančné či právne riešenie použiť s ohľadom na uspokojenie jeho potrieb. Európska komisia s ohľadom na túto skutočnosť odporúča súťažný dialóg použiť ako vhodný obstarávateľský postup v prípadoch **projektov verejno - súkromných partnerstiev (PPP)**. Verejný obstarávateľ je povinný počas dialógu zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými uchádzačmi, zakazuje sa najmä poskytovať informácie diskriminačným spôsobom, ktorý by zvýhodnil niektorých uchádzačov. Nesmie taktiež poskytnúť ostatným uchádzačom navrhované riešenia ani iné dôverné informácie získané od uchádzača, s ktorým sa viedol dialóg, bez jeho súhlasu. Počas dialógu verejný obstarávateľ môže s vybratými uchádzačmi prerokovať všetky hľadiská projektu. Verejný obstarávateľ môže určiť ceny alebo odmeny pre uchádzačov, ktorí sa zúčastnia dialógu.

Súťaž návrhov

Nový zákon reguluje i právnu úpravu **súťaže návrhov** ako špecifickej metódy verejného obstarávania.

Súťažou návrhov sa rozumie postup, ktorý umožňuje vyhlasovateľovi súťaže návrhov získať najmä v oblasti architektúry, územného plánovania, stavebného inžinierstva a spracovania dát návrh, ktorý vybrala porota z návrhov predložených do súťaže návrhov s udeľovaním cien, alebo bez udeľovania cien. Otázkou súťaže návrhov (s výnimkou oblasti spracovania dát) ďalej upravuje **vyhláška Úradu pre verejné obstarávanie č. 158/2006 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú **podrobnosti o druhoch súťaží návrhov v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, o obsahu súťažných podmienok a o činnosti poroty, ktorá nadobudne účinnosť 1. apríla 2006.**

Súťaž návrhov možno použiť dobrovoľne, nielen v prípade, keď zákon jej použitie predpisuje. **Zo zákona musí verejný obstarávateľ súťaž návrhov použiť povinne** v prípade, ak sú splnené tieto podmienky: (1) ide o súťaž návrhov s udeľovaním cien alebo odmien účastníkom, (2) podľa súťažných podmienok je súťaž návrhov súčasťou postupu vedúceho k zadaniu zákazky na poskytnutie služby tomu účastníkovi, ktorého návrh vybrala porota ako víťazný alebo jeden z víťazných, (3) predpokladaná hodnota zákazky na poskytnutie služby sa rovná alebo je vyššia ako **236 000 EUR** a zákazka sa týka (a) telekomunikačných služieb podľa prílohy č. 2 kategórie 5 referenčných čísiel podľa slovníka obstarávania zodpovedajúcich kódom CPC 7524, 7525 a 7526 zákona, (b) výskumných a vývojových služieb podľa prílohy č. 2 kategórie 8 zákona alebo (c) služieb uvedených v prílohe č. 3 zákona. **Obstarávateľ musí súťaž vyhlásiť** v prípade, že sú splnené vyššie spomenuté body 1 a 2, pričom ide súčasne o nadlimitnú zákazku na poskytnutie služby, ktorá sa týka činností podľa § 8 odsek 3 až 9, ak predpokladaná hodnota zákazky na poskytnutie služby sa rovná alebo je vyššia ako **473 000 EUR**.

Použitie súťaže návrhov

Právna úprava súťaže návrhov

Pojem a klasifikácia súťaže návrhov

Podstatou súťaže sú súťažiacie návrhy, pričom za **návrh** zákon považuje písomne alebo graficky vyjadrený výsledok vlastnej intelektuálnej činnosti účastníka, ktorý je pre vyhlasovateľa užitočný ako podklad na zadávanie zákazky na územnoplánovaciú dokumentáciu, projektovú dokumentáciu alebo inú službu, najmä štúdia, rozbor, projekt. Podľa obsahu a účelu z hľadiska súťaže návrhov rozoznávame: (1) **architektonické súťaže**, v ktorých ide o získanie architektonického návrhu stavby, jej zmeny alebo súboru stavieb, návrhu exteriéru, interiéru, záhrady, výstavy alebo scény, (2) **urbanistické súťaže**, v ktorých ide o získanie návrhu urbanistického alebo krajinného riešenia územia, (3) **konštrukčné súťaže**, v ktorých ide o získanie návrhu technického konštrukčného riešenia stavby, jej časti alebo zmeny stavby alebo jej technického, technologického alebo energetického vybavenia, (4) **ideové súťaže**, v ktorých ide o získanie návrhu najvhodnejšieho využitia alebo zhodnotenia vymedzeného územia, stavebného pozemku alebo stavby, (5) **vyhľadávacie súťaže**, v ktorých ide o získanie návrhu vymedzujúceho územie, stavebný pozemok alebo stavbu, vhodného na uskutočnenie zámeru vyhlasovateľa súťaže návrhov a (6) **súťaže spracovania dát**.

Účasť v súťaži návrhov

Súťaž návrhov sa vyhlasuje **uverejnením oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov**. Súťaž sa vyhlasuje spravidla **pre neobmedzený počet účastníkov**. Ak sa súťaž návrhov vyhlasuje **pre obmedzený počet účastníkov**, v súťažných podmienkach sa musia určiť **kritériá výberu** účastníkov. Kritériá výberu účastníkov musia byť určené jednoznačne, zrozumiteľne a nediskriminačne, aby umožnili účasť dostatočnému počtu účastníkov, a tým

umožnili efektívnu súťaž. Kritériá výberu účastníkov nesmú obmedzovať účasť požiadavkou na sídlo účastníka na určitom území alebo časti územia štátu, ani požiadavkou na jeho právnu formu. Účastníkom v konkrétnej súťaži návrhov pritom nemôže byť ten, kto v súťažných podmienkach vypracoval kritériá výberu účastníkov alebo kritériá hodnotenia došlých návrhov, ani jemu blízka osoba. Zo zákona platí, že v prípade súťaže návrhov za účasť v súťaži **nemožno požadovať zábezpeku**.

Súťaž sa uskutočňuje podľa **súťažných podmienok**, ktoré musia byť dostupné odo dňa uverejnenia oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov. V nich sa možno dopátrať všetkých požiadaviek vyhlasovateľa na rozsah, obsah a formu návrhu, na účastníkov a na vyhodnocovanie predložených návrhov. Návrhy potom posudzuje **aspoň päťčlenná porota** zložená z osôb, ktoré budú schopné odborne posúdiť súťažné podmienky a predložené návrhy a ak sa od účastníkov vyžaduje určitá odborná kvalifikácia, najmenej tretina členov poroty musí mať rovnakú alebo rovnocennú odbornú kvalifikáciu.

Výsledok súťaže návrhov sa zverejňuje rovnakým spôsobom ako vyhlásenie súťaže návrhov a oznamuje každému účastníkovi, ktorého návrh hodnotila porota. Návrhy, za ktoré bola udelená a vyplatená cena alebo odmena, sú vlastníctvom vyhlasovateľa, ostatné návrhy sa vrátia účastníkom. Z hľadiska ochrany autorského práva platí, že návrhy, ktoré sú predmetom autorského práva, môže vyhlasovateľ použiť len so súhlasom autora a **s vlastníctvom návrhu neprechádza na vyhlasovateľa autorské právo**.

Súťažné podmienky

Výsledok súťaže návrhov a práva k návrhu

Požiadavky na elektronickú komunikáciu

Nový zákon kladie veľký dôraz na elektronickú komunikáciu. Uplatňuje sa nová zásada, podľa ktorej nástroje používané na elektronickú komunikáciu, ako aj ich technické charakteristiky nesmú byť diskriminačné, musia byť všeobecne dostupné a prepojitelné so všeobecne používanými produktmi informačných a komunikačných technológií. V praxi to značí, že sa spravidla nebude požadovať napríklad používanie elektronického podpisu. Navyše, v prípade, že ide o elektronickú komunikáciu súvisiacu s postupom zadávania zákazky, musia mať zainteresované strany k dispozícii i všetky nevyhnutné informácie technickej povahy, vrátane kódovania. V tomto prípade ponuka musí byť podpísaná elektronickým podpisom. Ak doklady, ktorými sa preukazuje splnenie podmienok účasti vo verejnom obstarávaní, nie sú k dispozícii v elektronickej forme, možno ich dodatočne predložiť v písomnej forme v lehote určenej na predloženie ponúk alebo žiadostí o účasť.

Minimálne štandardy v e-komunikácii

V prípade elektronickej komunikácie zákon vyžaduje, aby zariadenia elektronickej komunikácie spĺňali určité **minimálne štandardy**. K nim patrí podmienka, aby boli **splnené požiadavky na elektronické podpisy, ktoré sa vzťahujú na ponuky a na žiadosti o účasť**, aby bolo možné určiť presný čas a dátum prijatia ponúk a žiadostí o účasť a aby bolo možné primerane zabezpečiť, že pred určenou lehotou nikto nesmie mať prístup k informáciám prenášaným v súlade s týmito požiadavkami. Súčasne musí byť možné primerane zabezpečiť, pre prípad, že sa poruší zákaz takéhoto prístupu, aby boli zariadenia spôsobilé na presné zistenie tohto porušenia. Určiť alebo zmeniť termín na sprístupnenie doručených informácií môžu len oprávnené osoby a počas

postupu zadávania zákazky môže byť prístup ku všetkým alebo k časti odovzdaných informácií možný len na základe predchádzajúceho rozhodnutia oprávnených osôb, a pod.

Aktuálna právna úprava verejného obstarávania počíta vo verejnom obstarávaní i s využitím možností, ktoré v súčasnosti ponúkajú elektronické aukcie a dynamický nákupný systém, avšak aplikovať ich v procese verejného obstarávania bude možné až od 1. januára 2007. **Elektronická aukcia** je novinkou, pod ktorou sa myslí opakujúci sa proces využívajúci elektronické zariadenia na predloženie nových cien upravených smerom nadol a/alebo nových hodnôt týkajúcich sa určitých prvkov ponúk. **Nie je samostatným postupom zadávania zákazky**, je len súčasťou tohto postupu, **nemožno ju však použiť**, ak (1) ide o zákazku na poskytnutie služby, ktorej charakteristické parametre a hodnoty nie sú kvantifikovateľné a nemožno ich dostatočne vyjadriť prostredníctvom kvantifikácie, (2) v rokavacom konaní bez zverejnenia a v (3) súťažnom dialógu.

Elektronická aukcia

Novinkou je i **dynamický nákupný systém**, ktorým sa rozumie plne elektronický proces určený na obstarávanie tovaru, stavebných prác alebo služieb bežne dostupných na trhu, ktorých charakteristiky spĺňajú požiadavky verejného obstarávateľa a obstarávateľa. Tento nákupný systém je časovo obmedzený a počas jeho trvania sa musí umožniť prístup každému záujemcovi, ktorý spĺňa podmienky účasti a predloží informatívnu ponuku v súlade so súťažnými podkladmi. Dynamický nákupný systém je teda **otvoreným systémom**, **nesmie však trvať dlhšie ako štyri roky**, pričom **zainteresovaným uchádzačom sa nesmú účtovať žiadne poplatky**.

Dynamický nákupný systém

INŠTITÚT ZÁBEZPEKY

Zábezpeka vo verejnom obstarávaní

Zákonodarca poskytol verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi možnosť použiť v procese verejného obstarávania **inštitút zábezpeky**, ktorej použitie sa v predchádzajúcej právnej úprave povinne vyžadovalo v prípade nadlimitnej metódy obstarávania. V súčasnosti je **možnosť použitia zábezpeky dobrovoľná** vo všetkých prípadoch. **Zábezpekou** sa pritom rozumie poskytnutie bankovej záruky za uchádzača alebo zloženie finančných prostriedkov uchádzačom na účet verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa v banke alebo pobočke zahraničnej banky. Platí, že zábezpeka **nesmie presiahnuť 5 % z predpokladanej hod-**

noty zákazky a nesmie byť vyššia ako 10 000 000 Sk. Ak však chce verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ využiť inštitút zábezpeky, musí už v súťažných podmienkach túto skutočnosť oznámiť a súčasne určiť podmienky jej zloženia a podmienky jej uvoľnenia alebo vrátenia. Zo zákona pritom platí, že **zábezpeka prepadne** v prospech verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, **ak uchádzač odstúpi od svojej ponuky v lehote viazanosti ponúk.** Ak však verejný obstarávateľ či obstarávateľ použitý postup zadávania zákazky zruší, je povinný zo zákona **bezodkladne zábezpeku uchádzačovi vrátiť.**

VYHODNOCOVANIE PONÚK

Etapu vyhodnocovania ponúk ako rozhodujúca fáza verejného obstarávania

V procese verejného obstarávania je, nasledujúc po **etape zadávania oznámenia**, v ktorom sa vždy určia i podmienky účasti vo verejnom obstarávaní (špecifické požiadavky týkajúce sa osobného, finančného a ekonomického postavenia a technickej alebo odbornej spôsobilosti) a **etape vyhodnotenia splnenia podmienok účasti, etapu vyhodnocovania ponúk** tým najdôležitejším a rozhodujúcim momentom. Novinkou v právnej úprave verejného obstarávania je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou omnoho **pregnantnejšie stanovenie kritérií na vyhodnocovanie ponúk.** Kritériá na vyhodnocovanie ponúk sa **vždy zverejňujú.**

Základné zásady vyhodnocovania ponúk

Vyhodnocovanie ponúk komisiou je neverejné. Komisia vyhodnocuje ponuky z hľadiska splnenia požiadaviek verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa na predmet zákazky a vylúči ponuky, ktoré nespĺňajú požiadavky uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž a v súťažných podkladoch. Komisia pritom môže písomne požiadať uchádza-

čov o **vysvetlenie ponuky**, nesmie však vyzvať ani prijať ponuku uchádzača na zmenu, ktorou by sa ponuka zvýhodnila.

Ak ponuka obsahuje **neobvykle nízku cenu**, komisia písomne požiada uchádzača o **vysvetlenie návrhu ceny.** Požiadavka má smerovať k podrobnostiam základných charakteristických parametrov ponuky, ktoré komisia považuje za dôležité a týkajú sa najmä (1) hospodárnosti stavebných postupov, hospodárnosti výrobných postupov alebo hospodárnosti poskytovaných služieb, (2) technického riešenia alebo osobitne výhodných podmienok, ktoré má uchádzač k dispozícii na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác, na poskytnutie služby, (3) osobitosti tovaru, osobitosti stavebných prác alebo osobitosti služby navrhovanej uchádzačom, (4) súladu so zákonmi, ktoré sa týkajú ochrany zamestnanosti a pracovných podmienok platných v mieste dodania tovaru, na mieste uskutočnenia stavebných prác alebo v mieste poskytnutia služby a (5) možnosti uchádzača získať štátnu pomoc. Ak uchádzač

Ponuka s neobvykle nízkou cenou

Kritériá na vyhodnocovanie ponúk

odôvodňuje neobvykle nízku cenu získaním štátnej pomoci, musí byť schopný v primeranej lehote určenej komisiou preukázať, že mu štátna pomoc bola poskytnutá v súlade s príslušným právnym predpisom, inak komisia vylúči ponuku.

Komisia vyhodnocuje ponuky, ktoré neboli vylúčené, podľa kritérií určených v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž alebo v súťažných podkladoch a na základe pravidiel ich uplatnenia určených v súťažných podkladoch, ktoré sú nediskriminačné a podporujú čestnú hospodársku súťaž. Podľa aktuálnej úpravy sa ponuky môžu vyhodnocovať len na základe dvoch kritérií, a to podľa (1) ekonomicky najvýhodnejšej ponuky alebo (2) najnižšej ceny. Ak sa ponuky vyhodnocujú na základe ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, verejný obstarávateľ a obstarávateľ určí jednotlivé kritériá súvisiace s predmetom zákazky, ktorými sú najmä cena, technické vyhotovenie, funkčné charakteristiky, environmentálne charakteristiky, prevádzkové náklady, efektívnosť prevádzkových nákladov, pozáručný servis a technická pomoc, lehota dodania tovaru. Verejný obstarávateľ a obstarávateľ okrem jednotlivých kritérií určí aj pravidlá uplatnenia kritérií, ktorými zabezpečí kvalitatívne rozlíšenie splnenia jednotlivých kritérií. Takto určené pravidlá uplatnenia kritérií musia byť nediskriminačné a musia podporovať čestnú hospodársku súťaž. Zvoleným kritériám určí verejný obstarávateľ a obstarávateľ relatívnu váhu, ktorú možno vyjadriť určením intervalu s príslušným maximálnym rozpätím. Relatívnu váhu verejný obstarávateľ aj obstarávateľ

vždy v dokumentoch uvádzajú. Ak však nemožno z preukázateľných dôvodov určiť relatívnu váhu jednotlivých kritérií, uvedú sa v zostupnom poradí dôležitosti.

Podľa rozhodnutí Európskeho súdneho dvora sa kritériá na vyhodnotenie ponúk nesmú vzťahovať na podmienky účasti a naopak. Ak už uchádzač raz splnil podmienky účasti, nemožno ich opätovne hodnotiť, posudzovať pri vyhodnocovaní ponúk. Náročnosť zákazky je nastavená v samotných podmienkach účasti, preto ak by sa zistilo, že ponuka bola hodnotená z hľadiska podmienok účasti, Úrad pre verejné obstarávanie príslušné verejné obstarávanie automaticky zruší. V minulosti tiež bývala častá prax, podľa ktorej sa kritériom na vyhodnocovanie ponuky stali napríklad dĺžka záruky, podiel subdodávky či lehota splatnosti faktúr. Podľa novej právnej úpravy však platí prísny zákaz, podľa ktorého kritériom na vyhodnotenie ponúk nesmie byť ako dĺžka záruky, tak ani lehota výstavby, lehota poskytnutia služieb, podiel subdodávok, či lehota splatnosti faktúr.

Verejný obstarávateľ a obstarávateľ je povinný po vyhodnotení ponúk bezodkladne písomne oznámiť všetkým uchádzačom, ktorých ponuky sa vyhodnocovali, výsledok vyhodnotenia ponúk. Úspešnému uchádzačovi alebo uchádzačom oznámi, že jeho ponuku alebo ponuky prijíma. Neúspešnému uchádzačovi oznámi, že neuspel a dôvody neprijatia jeho ponuky. V oznámení uvedie identifikáciu úspešného uchádzača alebo uchádzačov a informáciu o charakteristikách a výhodách prijatej ponuky alebo ponúk.

Zákaz rozširovania kritérií na iné oblasti a na podmienky účasti

Informácia o výsledku vyhodnocovania ponúk

UZAVRETIE ZMLUVY

Verejný obstarávateľ a obstarávateľ uzavrie zmluvu alebo rámcovú dohodu v lehote viazanosti ponúk, pričom zmluvu alebo rámcovú dohodu s úspešným uchádzačom alebo uchádzačmi možno uzavrieť **najskôr štrnásť deň odo dňa odoslania oznámenia o výsledku vyhodnotenia ponúk** všetkým uchádzačom, ktorých ponuky boli vyhodnocované, **ak nebola podaná žiadosť o nápravu**. Ak bola podaná **žiadosť o nápravu**, verejný obstarávateľ a obstarávateľ môže uzavrieť zmluvu alebo rámcovú dohodu s úspešným uchádzačom alebo uchádzačmi **najskôr štrnásť deň po uplynutí lehoty** na vykonanie nápravy, ak neboli podané **námietky**. Ak boli podané námietky, zmluvu možno uzavrieť **najskôr štrnásť deň** po doručení rozhodnutia úradu alebo na základe výsledku konania úradu. **Uzavretá zmluva nesmie byť v rozpore so súťažnými podkladmi a s ponukou** predloženou úspešným uchádzačom alebo uchádzačmi. Verejný obstarávateľ aj obstarávateľ majú **zakázané použiť ponuku** alebo hoc i jej časti **bez súhlasu uchádzača**.

Koncesné zmluvy na stavebné práce

Nový zákon počíta i s uzavieraním **koncesných zmlúv na stavebné práce**, čo umožňuje vytvárať zmluvné vzťahy medzi verejnými a súkromnými subjektmi. Ide o zabezpečenie určitých potrieb vo verejnom záujme, najmä o už spomínané **tzv. PPP projekty**. V rámci týchto zmluvných vzťahov **sa súkromný subjekt zaväzuje k výkonu určitých činností, za čo získava určité práva**. Napríklad súkromný subjekt na svoje náklady vybuduje diaľnicu a získa právo vyberať poplatky alebo mýto za používanie diaľnic na určité časové obdobie. Súkromný subjekt sa môže stať zmluvným partnerom na uvedené projekty len v tom prípade, ak sú splnené ustanovenia zákona pre výber zmluvného partnera v súťaži,

čo znamená, že takýto subjekt zvíťazí a získa koncesiu.

Verejný obstarávateľ je povinný v prípade nadlimitných zákaziek postupovať podľa pravidiel o koncesnej zmluve, ak predpokladaná hodnota koncesnej zmluvy na stavebné práce sa rovná alebo je vyššia ako **5 923 000 EUR**. Zákon ďalej **osobitne** uvádza **pravidlá pre koncesionára, ktorý je verejným obstarávateľom a osobitne pre koncesionára, ktorý nie je verejným obstarávateľom**. V prvom prípade postupuje koncesionár pri uzavieraní zmlúv s tretími osobami podľa zákona v plnom rozsahu. **Podstatou koncesnej zmluvy je skutočnosť, podľa ktorej uzavretím koncesnej zmluvy koncesionár nadobúda práva a povinnosti správcu majetku, ktorý nemožno scudziť, zaťažiť, vydražiť ani previesť jeho správu na tretiu osobu a na druhej strane je verejnému obstarávateľovi zakázané previesť vlastníctvo stavby alebo stavebného pozemku po uzavretí koncesnej zmluvy na inú osobu**.

Nová právna úprava súčasne určuje aj **maximálnu koncesnú dobu**, počas ktorej má koncesionár právo užívať predmet koncesnej zmluvy. **Koncesná lehota je lehota určená v koncesnej zmluve, počas ktorej má koncesionár právo užívať predmet koncesnej zmluvy. Plynúť začína od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po kolaudácii stavby alebo po jej uvedení do trvalej prevádzky, prípadne po inej udalosti podľa koncesnej zmluvy, ak už koncesionár mal alebo mohol mať výnosy z prevádzkovania stavby. Koncesná lehota sa končí uplynutím posledného dňa mesiaca určenej lehoty. Zo zákona súčasne vyplýva obmedzenie, podľa ktorého koncesná lehota nesmie byť dlhšia ako 30 rokov**. Inak dĺžka koncesnej lehoty závisí od predmetu koncesnej zmluvy, výšky peňažného plnenia za stavebné práce, ktoré sa majú uskutočniť, a odhadovaného primeraného výnosu koncesionára vyplýva-

Koncesná zmluva

Koncesná lehota

Koncesné zmluvy na stavebné práce ako východisko PPP projektov

júceho z práva užívať dielo počas koncesnej lehoty.

V prípade [podlimitných zákaziek](#) postupuje verejný obstarávateľ pri uzavieraní koncesnej zmluvy prime-

rane podľa vyššie spomenutých pravidiel s tým, že predpokladaná hodnota koncesnej zmluvy sa rovná alebo je [vyššia ako 12 000 000 Sk](#) a súčasne [nižšia ako 5 923 000 EUR](#).

OPRAVNÉ PROSTRIEDKY V PROCESSE VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA

V prípade, ak sa uchádzač domnieva, že bol v procese verejného obstarávania poškodený, alebo sa v procese vyskytli také nedostatky, ktoré sú v rozpore s úpravou verejného obstarávania podľa zákona, môže sa domáhať nápravy, a to dvojakým spôsobom. Prvý stupeň uplatnenia opravných prostriedkov predstavuje [žiadosť o nápravu](#), ktorú možno podať z dôvodov taxatívne vymenovaných v zákone. V prípade, že sa žiadateľ takouto cestou nápravy nedomôže, môže pristúpiť k druhému stupňu, k [namietaniu porušenia zákona](#), opäť len z dôvodov vymenovaných v zákone. [Podaniu námietok však vždy musí predchádzať podanie žiadosti o nápravu](#), naviac [namietacie konanie je obligatórne spojené so zložením kaucie](#) vo výške predpísanej zákonom. [Osobitnou možnosťou nápravy](#) je i oprávnenie ÚVO podať v lehote 1 roka od uzavretia zmluvy alebo dohody [návrh na určenie neplatnosti zmluvy](#) či rámcovej dohody [súdom](#), a to za predpokladu, že kontrolovaný (verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ) uzavrel zmluvu alebo rámcovú dohodu v rozpore so zákonom.

Žiadosť o nápravu

Žiadosť o nápravu

Uchádzač, záujemca, účastník alebo osoba, ktorá sa domnieva, že jej práva alebo právom chránené záujmy boli alebo mohli byť dotknuté postupom verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 7 zákona, môže podať [žiadosť o nápravu](#), a to konkrétne, [ak ide o: \(1\) podmienky uvedené v oznámení podľa § 50 ods. 4, § 77 alebo § 105 ods. 5, \(2\) podmienky uvedené v súťažných podkladoch alebo v iných](#)

dokumentoch poskytnutých verejným obstarávateľom, obstarávateľom alebo osobou podľa § 7 v lehote na predkladanie ponúk, [\(3\) podmienky uvedené v súťažných podmienkach v súťaži návrhov poskytnutých v lehote na predkladanie návrhov, \(4\) podmienky uvedené vo výzve na predkladanie ponúk alebo návrhov, \(5\) výber záujemcov v užšej súťaži, v rokovacom konaní so zverejnením alebo v súťaži návrhov, \(6\) vylúčenie uchádzača, záujemcu alebo účastníka, \(7\) výsledok vyhodnotenia ponúk alebo návrhov, \(8\) úkon verejného obstarávateľa, obstarávateľa alebo osoby podľa § 7 inému ako uvedenému v bodoch 1 - 7. Písomná žiadosť o nápravu musí byť doručená verejnemu obstarávateľovi, obstarávateľovi alebo osobe podľa § 7 spravidla v \[7 dňovej lehote\]\(#\), ktorá začína plynúť odo dňa, v ktorom bol vykonaný namietaný úkon, a ak žiadosť smeruje proti úkonu v bode 8, potom kedykoľvek pred uzavretím zmluvy alebo v súťaži návrhov. Verejný obstarávateľ, obstarávateľ alebo osoba podľa § 7 sú následne povinní \[doručiť do 7 dní od doručenia úplnej žiadosti o nápravu\]\(#\) žiadateľovi a všetkým známym uchádzačom, záujemcom alebo účastníkom \[písomné oznámenie o výsledku vybavenia žiadosti o nápravu s odôvodnením a uvedením spôsobu a lehoty na vykonanie nápravy\]\(#\) alebo žiadateľovi \[písomné oznámenie o zamietnutí žiadosti o nápravu s odôvodnením\]\(#\).](#)

Námietky

[Doručenie písomného oznámenia o výsledku vybavenia žiadosti o nápravu, písomného oznámenia o zamietnutí žiadosti o nápravu alebo](#)

Podanie námietok

nesplnenie doručovacej povinnosti oprávňuje žiadateľa podať námietky v danej veci. Treba mať preto vždy na zreteli, že podaniu námietky musí predchádzať podanie žiadosti o nápravu. Podať námietky môže ten uchádzač, záujemca, účastník alebo osoba, ktorá sa domnieva, že jej práva alebo právom chránené záujmy boli alebo mohli byť dotknuté postupom kontrolovaného alebo orgán štátnej správy podľa § 137 ods. 2 písm. b) zákona, a to proti: (1) podmienkam uvedeným v oznámení, (2) podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch alebo v iných dokumentoch poskytnutých v lehote na predkladanie ponúk alebo podmienkam uvedeným v súťažných podmienkach v súťaži návrhov poskytnutých v lehote na predkladanie návrhov, (3) podmienkam uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk alebo návrhov, (4) výberu záujemcov v užšej súťaži, v rokovacom konaní so zverejnením alebo v súťaži návrhov, (5) vylúčeniu uchádzača, záujemcu alebo účastníka, (6) výsledku vyhodnotenia ponúk alebo návrhov a tiež (7) proti úkonu kontrolovaného inému ako uvedenému v bodoch 1- 6. Námietky nemožno podať (1) pri zadávaní podprahovej zákazky a zá-

kazky s nízkou hodnotou a (2) proti priebehu elektronickej aukcie a jej automatizovanému vyhodnoteniu ponúk.

Námietky, okrem námietok podľa bodu 7, majú odkladný účinok na konanie kontrolovaného, ÚVO však môže rozhodnutím odňať odkladný účinok v tom prípade, ak jeho negatívne dôsledky ohrozujú verejný záujem. Proti rozhodnutiu úradu o odňatí odkladného účinku nemožno podať opravný prostriedok. Do rozhodnutia o námietkach tiež môže ÚVO nariadiť predbežné opatrenie.

Podmienkou na postup úradu v konaní o námietkach je zloženie kaucie, ktorá musí byť pripísaná na účet úradu najneskôr posledný deň lehoty na podanie námietok (výšku kaucie pozri v tabuľke č. 2). Ak úrad svojím rozhodnutím v konaní o námietkach vyhovie námietkam navrhovateľa, vráti mu kauciu najneskôr do 60 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia. Ak budú námietky zamietnuté, kaucia prepadne a stane sa príjmom štátneho rozpočtu.

Odkladný účinok námietok a predbežné opatrenie

Povinnosť zložiť kauciu

Tabuľka č. 2

Právna skutočnosť, voči ktorej námietka smeruje	Predmet a druh zákazky	VÝŠKA KAUCIE
-Proti podmienkam uvedeným v oznámení	nadlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	60 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch alebo v iných dokumentoch poskytnutých v lehote na predkladanie ponúk alebo podmienkam uvedeným v súťažných podmienkach v súťaži návrhov poskytnutých v lehote na predkladanie návrhov	nadlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	60 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk alebo návrhov	nadlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	60 000 Sk
-Proti výberu záujemcov v užšej súťaži, v rokovacom konaní so zverejnením alebo v súťaži návrhov	nadlimitná zákazka na dodanie tovaru a zákazka na poskytnutie služieb	60 000 Sk
-Proti vylúčeniu uchádzača, záujemcu alebo účastníka	nadlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	60 000 Sk
-Proti úkonu kontrolovaného inému ako uvedenému v bodoch 1- 6 odstavca "podanie námietok"	nadlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	60 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v oznámení	nadlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	250 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch alebo v iných dokumentoch poskytnutých v lehote na predkladanie ponúk alebo podmienkam uvedeným v súťažných podmienkach v súťaži návrhov poskytnutých v lehote na predkladanie návrhov	nadlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	250 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk alebo návrhov	nadlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	250 000 Sk
-Proti výberu záujemcov v užšej súťaži, v rokovacom konaní so zverejnením alebo v súťaži návrhov	nadlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	250 000 Sk
-Proti vylúčeniu uchádzača, záujemcu alebo účastníka	nadlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	250 000 Sk
-Proti úkonu kontrolovaného inému ako uvedenému v bodoch 1- 6 odstavca "podanie námietok"	nadlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	250 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v oznámení	podlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	20 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch alebo v iných dokumentoch poskytnutých v lehote na predkladanie ponúk alebo podmienkam uvedeným v súťažných podmienkach v súťaži návrhov poskytnutých v lehote na predkladanie návrhov	podlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	20 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk alebo návrhov	podlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	20 000 Sk
-Proti výberu záujemcov v užšej súťaži, v rokovacom konaní so zverejnením alebo v súťaži návrhov	podlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	20 000 Sk
-Proti vylúčeniu uchádzača, záujemcu alebo účastníka	podlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	20 000 Sk
-Proti úkonu kontrolovaného inému ako uvedenému v bodoch 1- 6 odstavca "podanie námietok"	podlimitná zákazka na dodanie tovaru alebo na poskytnutie služieb	20 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v oznámení	podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	120 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným v súťažných podkladoch alebo v iných dokumentoch poskytnutých v lehote na predkladanie ponúk alebo podmienkam uvedeným v súťažných podmienkach v súťaži návrhov poskytnutých v lehote na predkladanie návrhov	podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	120 000 Sk
-Proti podmienkam uvedeným vo výzve na predkladanie ponúk alebo návrhov	podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	120 000 Sk
-Proti výberu záujemcov v užšej súťaži, v rokovacom konaní so zverejnením alebo v súťaži návrhov	podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	120 000 Sk
-Proti vylúčeniu uchádzača, záujemcu alebo účastníka	podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	120 000 Sk
-Proti úkonu kontrolovaného inému ako uvedenému v bodoch 1- 6 odstavca "podanie námietok"	podlimitná zákazka na uskutočnenie stavebných prác	120 000 Sk
-Proti výsledku vyhodnotenia ponúk alebo návrhov		1% z ponukovej ceny uchádzača, najviac však 20 000 000 Sk

Konanie o námietkach

Účastníkmi konania sú navrhovateľ a kontrolovaný. Samotné konanie o námietkach začína potom dňom doručenia námietok úradu v zákonom stanovenej lehote. Námietky v písomnej forme musia byť pritom podané úradu a kontrolovanému najneskôr do siedmich dní (1) odo dňa doručenia písomného oznámenia o výsledku vybavenia žiadosti o nápravu alebo písomného oznámenia o zamietnutí žiadosti o nápravu alebo (2) odo dňa uplynutia lehoty na doručenie písomného oznámenia o výsledku vybavenia žiadosti o nápravu alebo písomného oznámenia o zamietnutí žiadosti o nápravu, ak kontrolovaný nespĺnil svoju doručovaciu povinnosť.

Záverečné rozhodnutie ÚVO vo veci môže mať podobu rozhodnutia o zastovení konania, rozhodnutia o zrušení namietaného postupu či právneho úkonu, nariadenia odstránenia protiprávneho stavu a rozhodnutia o zamietnutí námietok. Úradu je stanovená zákonná povinnosť rozhodnúť 30 dní odo dňa doručenia námietok úradu. Proti rozhodnutiu úradu o námietkach nemožno podať opravný prostriedok, je však preskúmateľné súdom. Rozhodnutie úradu o námietkach je právoplatné dňom jeho doručenia a vykonateľné uplynutím lehoty na plnenie.

Rozhodnutie v konaní o námietkach

ZÁVEROM

Nová právna úprava reaguje na európske i celosvetové trendy vo verejnom obstarávaní. Mnohé jej ustanovenia ústretovo pristupujú k vytvoreniu právneho rámca v projektoch verejno-súkromných partnerstiev, reflektujú dynamiku zmien v elektronickej komunikácii, ako i sprísnenie úrovne minimálnych osobnostných štandardov vo sfére uchádzačov o verejné obstarávanie. Nezanedbateľne pritom nová právna úprava reaguje i na zmeny v slovenskej legislatíve, zapracováva požiadavky v oblasti environ-

mentálneho manažérstva, v oblasti inšpekcie práce a kontroly daňovej a poplatkovej disciplíny. Vykonávacie nariadenia k zákonu, ako i vzory formulárov a ďalšie dôležité informácie možno nájsť i na webovej prezentácii Úradu pre verejné obstarávanie www.uvo.gov.sk. V prípade, že sa chcete obrátiť na ULC Čarnogurský s dodatočnými otázkami týkajúcimi sa verejného obstarávania, prosím, obráťte sa na nás prostredníctvom kontaktného formulára na adrese <http://www.ulclegal.com/sk/kontakt>.